

กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดน ด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Cross- Border Tourism Development Strategy for Dan Singkhon, Prachaup Khiri Khan Province

นิธิกร ม่วงสรเชียว อัฐธมา นิลนพคุณ นรินทร์ สังข์รักษา
Nitikorn Muangsornkhiaw, Attama Nilnoppakun, Narin Sungruga
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
Faculty of Management Science Silpakorn University
E-mail: nitikorn@ms.su.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของชายแดน ด่านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการพัฒนาเป็นจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวชายแดน ด่านสิงขร และเสนอกลยุทธ์ในการพัฒนาด่านสิงขรให้เป็นจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวหลายกลุ่ม จึงใช้การวิจัยแบบผสมผสานเพื่อเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2 กลุ่ม คือ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐในหน่วยงานทั้งระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวจำนวน 20 คน และใช้แบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวบริเวณชายแดนด่านสิงขรจำนวน 400 คน เมื่อได้ข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์โดย SWOT และใช้ TOWS Matrix เป็นเครื่องมือในการกำหนดกลยุทธ์ จากผลการวิเคราะห์นำเสนอกลยุทธ์หลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนด่านสิงขรได้ดังนี้ เปรียบเทียบนโยบายปรับปรุงด่านสิงขรจากจุดอ่อนปรนพิเศษเป็นด่านถาวร ปรับปรุงระบบพิธีการด่านศุลกากร จัดภูมิทัศน์ให้สวยงามมีจุดเด่นที่บอกเล่าเรื่องราวของด่านสิงขรในอดีต มีร้านค้าปลอดภาษี เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

คำสำคัญ: ด่านสิงขร การท่องเที่ยวชายแดน กลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยว

Abstract

This study aimed to investigate Dan Singkhon's potentials in developing to a tourism destination and tourists' needs in Dan Singkhon tourism in order to propose a tourism development strategy for Dan Singkhon, Prachaup Khiri Khan Province. Since there are various tourism stakeholders in tourism development process, mixed methods were applied to collect data. In-depth interview was applied to 20 key informants who were government agencies responsible in tourism development at local and provincial levels and questionnaire was used to collect data from tourists visiting Dan Singkhon (n= 400). Data was analyzed using content analysis and SWOT analysis, and then TOWS matrix was used to organize a tourism development strategy for Dan Singkhon. The main proposed strategy includes; precipitating Dan Singkhon policy in upgrading to permanent border, upgrading CIQ (custom, immigration and quarantine) process, improving Dan Singkhon landscape into a landmark that can tell history of Dan Singkhon, providing a duty free shop and extending tourists' facilities.

Keywords: Dan Singkhon, cross-border tourism, tourism development strategy

Paper Type: Research

1. บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Industry) เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.2500 เป็นต้นมา นอกจากรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศจากนักท่องเที่ยวนานาชาติแล้ว การท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ (Multiplier Effect) ในจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงและธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม หรือธุรกิจที่สนับสนุนการซื้อบริการของนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จึงทำให้เกิดการจ้างงานเป็นจำนวนมาก เกิดการจับจ่ายใช้สอยจากนักท่องเที่ยว คนในท้องถิ่นและแรงงานในระบอบอย่างต่อเนื่อง การท่องเที่ยวยังมีบทบาทในการช่วยกระตุ้นให้มีการนำทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นสามารถประดิษฐ์หัตถกรรมพื้นบ้าน ขายเป็นของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว ในด้านสังคมวัฒนธรรม ทำให้วิถีชีวิตของคนในสังคมมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลง (ฉันทิช วรรณถนอม, 2552)

ในปีพ.ศ. 2559 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำนวนกว่า 32.5 ล้านคนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2558 ร้อยละ 8.91 (กรมการท่องเที่ยว, 2560) เนื่องจากประเทศไทยมีเอกลักษณ์และวัฒนธรรม รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามทางธรรมชาติและคนไทยยังมีความเป็นเจ้าบ้านที่ดี นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังเป็นวิถีชีวิตประการหนึ่งของคนยุคใหม่ ถือเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ทำให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่าง นอกเหนือจากมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายดังกล่าวแล้ว ประเทศไทยยังมีความได้เปรียบทางด้านการท่องเที่ยวชายแดนเนื่องจากมีพรมแดนที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านถึง 4 ประเทศ

ชายแดนไทยมีความยาวทั้งสิ้น 7,837 กิโลเมตร เป็นชายแดนทางบก 3,914 กิโลเมตร ทางน้ำ 3,923 กิโลเมตร มีพื้นที่ชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านรวม 4 ประเทศ คือ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสหพันธรัฐมาเลเซีย (ปรัชญากรณ์ ไชยคช, 2558) มีพรมแดนที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านทางบก ดังนี้ ไทย-เมียนมา 2,400 กิโลเมตร ไทย-สปป.ลาว 702 กิโลเมตร ไทย-มาเลเซีย 647 กิโลเมตร และไทย-กัมพูชา 165 กิโลเมตร ทำให้มีการท่องเที่ยวบริเวณชายแดนของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดต่อกับประเทศไทย (ปรัชญากรณ์ ไชยคช, 2558)

ความสัมพันธ์ทั่วไประหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน นับได้ว่าก้าวหน้าและดำเนินไปด้วยดี โดยมีการสถาปนากรอบความร่วมมือต่าง ๆ อาทิเช่น กรอบความร่วมมืออนุ

ภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-Region GMS) ระหว่างไทยกับกัมพูชา นอกจากนั้น อาเซียนหรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้เริ่มจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) ตั้งแต่ปี 2535 โดยมีการลงนามในกรอบความตกลงแม่บทว่าด้วยขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน (Framework Agreement on Enhancing ASEAN Economic Cooperation)

จากสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยที่เป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบ นอกจากทำการค้าในรูปแบบปกติที่มีการนำเข้าและส่งออกทางท่าเรือและท่าอากาศยานแล้ว ประเทศไทยยังสามารถทำการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านที่ตั้งโดยรอบที่มีอาณาเขตติดต่อกับไทย 4 ประเทศได้อีกด้วย การค้าชายแดนนอกจากช่วยให้เกิดการจับจ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเพิ่มขึ้นแล้วยังช่วยส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดประเทศเพื่อนบ้าน เพราะมีต้นทุนค่าขนส่งต่ำกว่าประเทศคู่แข่งอื่นๆ (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2550)

แม้ว่าการค้าชายแดนจะมีมูลค่าการค้าสูง แต่มักก่อปัญหาการกระทบกระทั่งกับประเทศเพื่อนบ้านเสมอ ทั้งปัญหาด้านพื้นที่ ปัญหาการค้าผิดกฎหมาย ปัญหาสังคม ปัญหาด้านเศรษฐกิจและปัญหาการเมือง ทำให้ด้านชายแดนบางแห่งต้องปิดตัวไป การพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณชายแดนจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยบรรเทาปัญหาเหล่านี้ รวมถึงทำให้บรรยากาศบริเวณชายแดนดีขึ้น ส่งเสริมทั้งการค้าและการท่องเที่ยวได้ในขณะเดียวกัน

ด่านสิงขรเป็นด่านเก่าแก่ ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมติดต่อค้าขายกันตั้งแต่สมัยโบราณ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ใช้เป็นเส้นทางลัดระหว่างมหาสมุทรอินเดียกับอ่าวไทย แม้ว่ามูลค่าการค้าชายแดนของด่านสิงขรจะไม่มากนักเมื่อเทียบกับด่านอื่น เช่น ด่านแม่สาย แต่การค้าชายแดนของด่านสิงขรมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง อัตราการขยายตัวในช่วงปี พ.ศ. 2555 ถึง 2556 เฉลี่ยร้อยละ 70.9 ต่อปี ในปี พ.ศ. 2557 เนื่องจากจากปัญหาทางการเมืองทำให้อัตราการขยายตัวทางการค้าลดลงเหลือร้อยละ 43.6 (เดชพล ฐิตยารักษ์, 2558) อย่างไรก็ตามก็ดีรัฐบาลเมียนมามีนโยบายจะย้ายการขนส่งปลาจากเกาะสองมาที่ด่านสิงขร การเปิดด่านการค้าถาวร ที่อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จะทำให้การค้าชายแดนของทั้งสองประเทศพัฒนามากยิ่งขึ้น

ด่านสิงขรตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นอกจากจะเป็นด่านที่มีการเชื่อมโยงการเดินทางระหว่างประเทศภายในภูมิภาคที่สะดวกแล้ว ยังมีศักยภาพในการที่จะพัฒนาเป็นจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างรายได้เสริมแก่ชุมชน และผู้ประกอบการค้าชายแดนของทั้งสอง

ประเทศ การพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนยังช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทย-เมียนมาอีกประการหนึ่งด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 ศึกษาศักยภาพของชายแดน ด้านสังขรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการพัฒนาเป็นจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว

2.2 ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวชายแดน ด้านสังขรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.3 เสนอกลยุทธ์ในการพัฒนาด้านสังขรณ์ เป็นจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว

3. การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิด

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบ มุ่งเน้นด้านการบริการในเรื่องที่พักแรม ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม การคมนาคมขนส่ง องค์กรหรือบริษัทตัวแทนด้านการท่องเที่ยวและธุรกิจสินค้าของที่ระลึก อุตสาหกรรมท่องเที่ยวนี้มีเป้าหมายเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ (นิตยา ชัชกุล, 2550)

จะเห็นว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความซับซ้อน ประกอบด้วยธุรกิจ ที่หลากหลาย โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งก่อให้เกิดการจ้างงานเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นยังมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากหลายภาคส่วน เช่น ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจการบิน ธุรกิจร้านอาหาร และธุรกิจของที่ระลึก หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น กรมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงคมนาคม องค์กรบริหารส่วนจังหวัดและส่วนตำบล ชุมชนที่อาศัยในบริเวณจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว รวมถึงนักท่องเที่ยว

ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ณ จุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยวใดก็ตาม ต้องมีการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยวทั้งในระดับมหภาคและในระดับจุลภาคของจุดหมายปลายทาง เพื่อให้ทราบศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่

3.1 สิ่งแวดล้อมภายนอกหรือสิ่งแวดล้อมระดับมหภาค (External Environment หรือ Macro Environment) เป็นสิ่งแวดล้อมที่ไม่สามารถควบคุมได้ เกิดจากการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางการตลาดของธุรกิจ (ชัชวพันธ์ จันทรพิทักษ์, 2556) เนื่องจากถือว่าการจัดการท่องเที่ยว ต้องมีการบูรณาการหลักการ

ทางธุรกิจในการบริหารจัดการ และสิ่งแวดล้อมนี้ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการวางแผนการพัฒนาเนื่องจากส่งผลกระทบต่อทางท่องเที่ยว ได้แก่

1) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical environment) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ประกอบด้วยสภาพภูมิประเทศ สภาพอากาศ รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ เช่น ภูเขา ทะเล น้ำตก พันธุ์พืชและสัตว์ในท้องถิ่น รวมถึงสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น

2) สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมและสังคม (Cultural and social environment) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน และการกำหนดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว นอกจากนี้สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี ยังส่งผลต่อวิถีชีวิตของชุมชน ทศนคติ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วย

3) สิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ (Economic environment) ได้แก่ ความสามารถในการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว สภาพเศรษฐกิจโดยรวมในพื้นที่ ค่าของเงิน ค่าครองชีพของพื้นที่ท่องเที่ยว ราคาสินค้า ราคาอาหาร ล้วนแต่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวทั้งสิ้น

4) สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี (Technology Environment) ปัจจุบันเทคโนโลยีสมัยใหม่ (New Technology) โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ทำให้สามารถส่งผ่านข้อมูลทางการท่องเที่ยวได้สะดวกและรวดเร็ว นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ทุกที่ทุกเวลา ทำให้เกิดการตลาดที่เรียกว่า Cyber นักท่องเที่ยวสามารถสำรองที่นั่งในการเดินทาง จองห้องพัก และวางแผนการเดินทางได้สะดวกรวดเร็วตามความต้องการของตน

5) สิ่งแวดล้อมทางการเมืองและกฎหมาย (Political and legal environment) ส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากการท่องเที่ยว นั้นต้องทำงานเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ซึ่งล้วนต้องอาศัยระเบียบและกฎหมายเป็นหลักในการดำเนินงาน และการเมืองท้องถิ่นยังเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว การบริหารจัดการ การวางนโยบายและการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวอีกด้วย

3.2 สิ่งแวดล้อมภายในหรือสิ่งแวดล้อมระดับจุลภาค (Internal Environment) พิจารณาจากองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ที่เป็นสิ่งจูงใจให้เกิดการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยนำเอาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวของ Buhalis (2000) และ Cooper และคณะ (2005, หน้า 344-502) มาประกอบการพิจารณา ดังนี้

Buhalis (2000) จำแนกองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวไว้ 6 ประการ หรือ 6 A's ดังนี้

1) แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น สถาปัตยกรรมและกิจกรรมพิเศษ

2) การเข้าถึง (Accessibility) ได้แก่ ระบบการคมนาคมขนส่งที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

3) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ได้แก่ ที่พักแรมและสถานที่จัดเลี้ยง ร้านอาหารช้อปปิ้งและบริการอื่น ๆ สำหรับนักท่องเที่ยว

4) แพคเกจจิ้งที่มีให้บริการ (Available Packages) รวมถึงการจัดเตรียมก่อนการเดินทางเพื่อให้การเดินทางราบรื่น ซึ่งจัดโดยตัวแทนการเดินทาง

5) กิจกรรม (Activities) ได้แก่ ทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นที่จุดหมายปลายทาง และสิ่งที่นักท่องเที่ยวสามารถทำได้ในระหว่างเดินทางท่องเที่ยว

6) บริการที่มีในแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary services) ได้แก่ บริการที่นักท่องเที่ยวต้องการ เช่น บริการทางการเงิน (ธนาคาร หรือตู้เอทีเอ็ม) การโทรคมนาคม ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โรงพยาบาล เป็นต้น

ต่อมาในปี 2005 Chris Cooper และคณะ ได้ให้คำนิยามขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเพิ่มเติม โดยองค์ประกอบที่เพิ่มเติม คือ

ตัวกลางเชื่อมโยง (Intermediation) ทำหน้าที่เชื่อมต่อข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว จัดแพ็คเกจการท่องเที่ยว เพื่อนำสินค้าทางการท่องเที่ยวส่งไปถึงนักท่องเที่ยว ได้แก่ เอเจนซี่บริษัทท่องเที่ยวออนไลน์ บริษัทนำเที่ยว และตัวแทนจำหน่าย และโครงสร้าง นโยบายและการบริหารจัดการ ได้แก่ นโยบายการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของทุกภาคส่วนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น

3.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวงจรชีวิตของแหล่งท่องเที่ยว

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวนอกจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว ต้องมีการวางกลยุทธ์

ให้เหมาะสมกับพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง โดยคำนึงถึงสภาพของแหล่งท่องเที่ยวนั้น จัดประเภทของการเจริญเติบโตด้านการบริหารจัดการของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อการเลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด โดย Richard W. Butler (2006) ได้ระบุวงจรชีวิตของแหล่งท่องเที่ยวโดยใช้หลัก Tourism Life Cycle ซึ่งสามารถจัดแบ่งระดับของการท่องเที่ยวตามการเจริญเติบโตได้เป็น 4 ระดับ ดังนี้

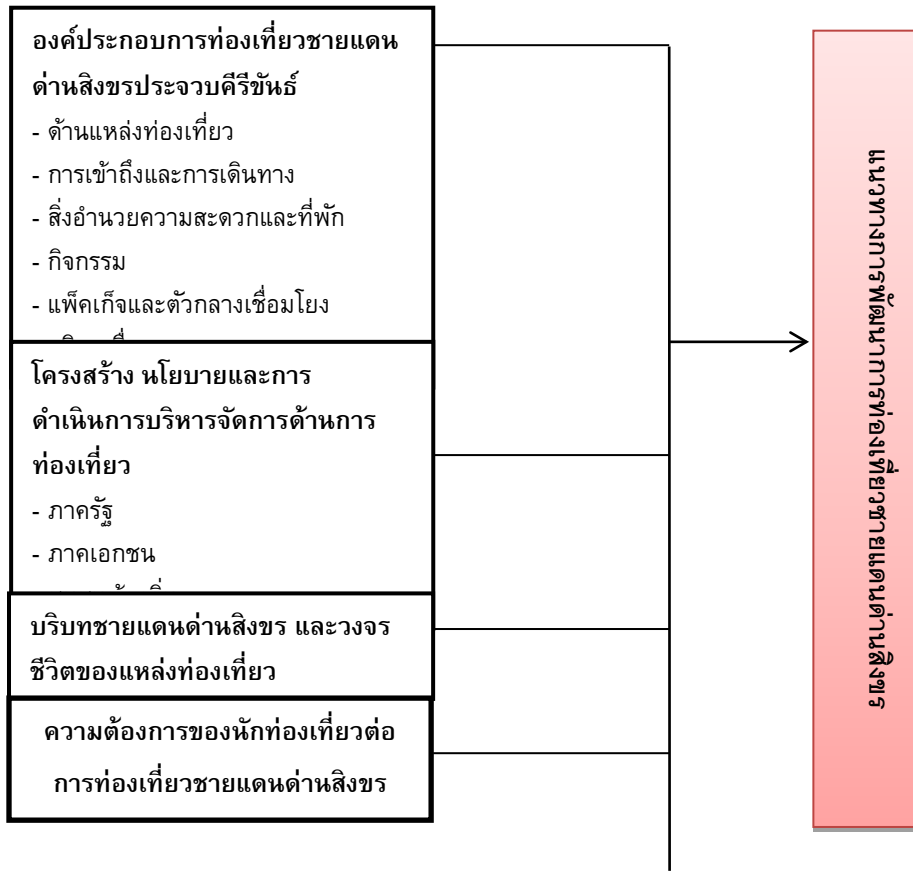
ระดับที่ 1 : ระยะเปิดตัว เป็นระยะที่แหล่งท่องเที่ยวเริ่มมีการค้นพบ หรือ เริ่มเปิดตัว ในระยะนี้แหล่งท่องเที่ยวจะยังมีความสมบูรณ์ นักท่องเที่ยวยังไม่มาก สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอรองรับนักท่องเที่ยว

ระดับที่ 2 : ระยะพัฒนา เป็นระยะที่นักท่องเที่ยวเริ่มเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น ชุมชนท้องถิ่นตอบสนองโดยการจัดเตรียมสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการนักท่องเที่ยว เริ่มมีการทำธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและที่พักแรมขนาดเล็ก ต่อมาจะเริ่มมีการเข้ามาของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เริ่มมีนักลงทุนจากภายนอกเข้ามาลงทุนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวมีความใกล้ชิดกับชุมชนน้อยลง แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนามากขึ้น และตลาดการท่องเที่ยวขนาดใหญ่จะเริ่มเข้ามาแทนที่

ระดับที่ 3 : ระยะอิ่มตัว เป็นระยะที่ทุกอย่างอิ่มตัวในพื้นที่ คุณภาพการบริการนักท่องเที่ยวต่ำลง ความต้องการของนักท่องเที่ยวหมดไป แหล่งท่องเที่ยวเริ่มทรุดโทรมและต้องฟื้นฟู

ระดับที่ 4 : ระยะถดถอย เป็นระยะที่ไม่สามารถทำอะไรได้จากการท่องเที่ยว เริ่มมีการขายกิจการ และผลกระทบจะตกอยู่ที่ชุมชนท้องถิ่น

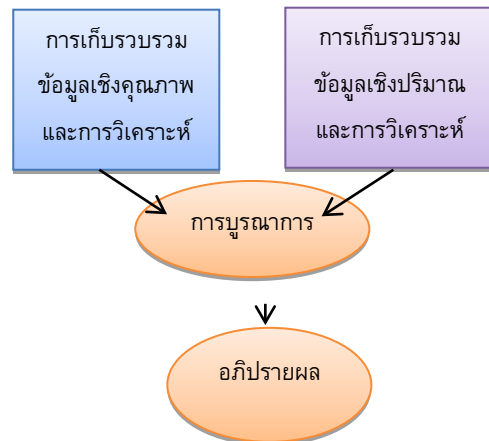
จากทฤษฎีดังกล่าวทำให้ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เป็นระเบียบวิธีวิจัยที่บูรณาการการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน ทั้งเรื่องเทคนิค วิธีการ แนวทางความคิดรวบยอด เพื่อสามารถตอบคำถามการวิจัยได้สมบูรณ์ขึ้น (Johnson & Onwuegbuzi, 2004) โดยเลือกวิธีการดำเนินการวิจัยแบบ Convergent Sequential Design ซึ่งเป็นระเบียบวิธีวิจัยวิธีหนึ่งของการวิจัยแบบผสมผสาน เป็นเจตนาของการออกแบบให้เกิดการผสมผสานของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ การบูรณาการนี้มีส่วนช่วยให้มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากมุมมองหลายๆ ด้านที่สามารถนำมาใช้ตรวจสอบได้ (Creswell, 2015) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 Convergent Sequential Design

ที่มา: ดัดแปลงจาก Creswell, J.W., 2015

นอกจากการวิจัยแบบผสมผสาน จะเป็นวิธีการวิจัยที่บูรณาการดังกล่าวแล้ว ยังเป็นการวิธีการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation)

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ (Valid and Reliable) (Denzin, 1978)

วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้าที่นำมาใช้ในการตรวจสอบข้อมูลในการวิจัยนี้ คือ

- 1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation)
- 2) การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) และ
- 3) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation)

4.1 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 1.) ข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.) ข้อมูลปฐมภูมิจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาการท่องเที่ยวด่านสิงขร แบ่งเป็น
 - เจ้าหน้าที่ภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บข้อมูล
 - นักท่องเที่ยวที่มาเยือนด่านสิงขร โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล

4.2 ผู้ให้ข้อมูลหลักและกลุ่มตัวอย่าง

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ในการศึกษา ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling Design) โดยพิจารณาจากบทบาทหน้าที่ ความสำคัญของตำแหน่งหน้าที่ ความชำนาญในวิชาชีพ และการให้ข้อมูลที่ครอบคลุมและถูกต้องทุกประเด็นที่ศึกษา จากเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ผู้นำชุมชนอย่างเป็นทางการ และผู้แทนภาคเอกชน จำนวน 20 คน ได้แก่

- นายอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- อุตสาหกรรมจังหวัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ผู้อำนวยการส่วนบริการและศุลกากรจังหวัด
- ประชาสัมพันธ์จังหวัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ผู้กำกับการตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- สารวัตรตรวจคนเข้าเมืองด่านสิงขร
- นักวิชาการขนส่งชำนาญการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทจังหวัด
- รองผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวงที่ 15
- โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน
- สว.ส.ท.7 กก.2 บก.ทท. ตำรวจท่องเที่ยวหัวหิน
- ตำรวจท่องเที่ยวหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ผ.อ.การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประจวบคีรีขันธ์

- ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ประธานหอการค้าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว
- องค์กรบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลคลองวาฬ

2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชายแดนด่านสิงขร อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เนื่องจากการเก็บสถิตินักท่องเที่ยวของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ไม่ได้มีการแยกเก็บในส่วนของอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จึงทำให้ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่ชัด จึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Cochran (1997) (อ้างถึงในประสพชัย พสุนนท์, 2555) ดังนี้ จากสูตรการคำนวณ

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2} \quad 1$$

โดย n แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

P แทนสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร กำหนดให้มีค่า P = 0.5

Z แทนระดับความมั่นใจที่ร้อยละ 95 กำหนดให้มีค่า Z = 1.96

e แทนระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดขึ้นได้เท่ากับ 0.05

$$n = \frac{0.5(1-0.5)(1.96)^2}{(0.05)^2} \\ = 0.9604/0.0025 \\ = 384$$

จากสูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 384 คน ดังนั้นในการวิจัยนี้จะใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม จากนั้นจึงทำการตรวจสอบเครื่องมือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จะประกอบไปด้วย ข้อคำถามในประเด็นหลักดังต่อไปนี้

- ด้านนโยบายและแผนปฏิบัติการด้านการจัดการการท่องเที่ยว การจัดการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์

- สิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนด้านสิงขร

- ปัญหา และอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวรวมถึงแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสิงขร

- สภาพปัจจุบันขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยว 6 ประการ ของ Buhalis (2000) ร่วมกับ Cooper และคณะ (2005) ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) การเข้าถึงและการเดินทาง (Accessibility and Transportation) สิ่งอำนวยความสะดวกและที่พัก (Amenities and Accommodation) กิจกรรมและนิทรรศการ (Activities and Event) แพคเกจที่มีให้บริการ (Available Packages) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) ของชายแดนด้านสิงขร

- การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

2) แบบสอบถาม

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวชายแดนด้านสิงขรประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 400 ชุด ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นคำถามปลายเปิดแบบเลือกตอบ (Checklist)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามด้านความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวตามองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว 6 ประการของ Buhalis (2000) ร่วมกับ Cooper และคณะ (2005) มีลักษณะเป็นมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและข้อคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสิงขร เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Question)

4. 4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบเครื่องมือมีดังนี้

1) การตรวจสอบแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยวิธีการแบบสามเส้า (Triangular) โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่างๆ จากนั้นจึงสร้างแบบสัมภาษณ์ตามแนวคิดและทฤษฎีโดยขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ทำการสำรวจข้อมูลของพื้นที่ด้วยวิธีการที่ต่างกัน ทั้งการสังเกต การสัมภาษณ์ และการสืบค้นเอกสาร กำหนดช่วงเวลาเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน

ทั้งในฤดูกาลท่องเที่ยว และนอกฤดูกาลท่องเที่ยว ในแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกันไป และเลือกเก็บข้อมูลกับผู้ใช้ข้อมูลหลักจากหลายภาคส่วนที่แตกต่างกันเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา มีหลายตัวอย่างในภาคส่วนเดียวกันเพื่อสร้างความเที่ยงตรงของข้อมูล และสร้างความเชื่อมั่นจากการประมวลผลข้อมูลร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ

2) การตรวจสอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามของการวิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ และทำการตรวจสอบของเครื่องมือทั้งการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยมีรายละเอียดดังนี้

- การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยส่งแบบสอบถามให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบข้อคำถามแต่ละข้อว่าสอดคล้องตรงตามเนื้อหาหลัก ด้วยวิธีการทดสอบ IOC (Index of Item - Objective Congruence) ได้ค่าเท่ากับ 0.91 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงมาก จากนั้นนำมาแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะมา

- การทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-Test) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 30 คน โดยนำไปทดสอบที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) จากสูตร

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{S_t^2} \right\} \quad 2$$

โดยที่ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้ในการวัด

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนที่วัดได้จากแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมของทุกข้อคำถาม

N แทน จำนวนข้อคำถามทั้งหมด

เมื่อทำการทดสอบแบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 30 คน พร้อมทั้งทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ 0.957 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงอยู่ในระดับสูง จึงนำไปเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างเป็นการเก็บข้อด้วยตนเอง โดยการสุ่มแบบสะดวก (Convenience Sampling) จากนักท่องเที่ยวที่ยินดีให้ข้อมูล

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น

1) ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์และการสังเกตจะนำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูล วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นการศึกษา สรุปผลและนำเสนอผลการศึกษาเชิงพรรณนาความ (Descriptive) แต่ละประเด็นการศึกษา และทำการสังเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลในภาพรวมภายใต้วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2) ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 400 คน จะนำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ ลงรหัสข้อมูล ลงคะแนน บันทึกและประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้าน

4.6 การอภิปรายผล

การอภิปรายผลจะทำการสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งผลการสำรวจเชิงสังเกต ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก และผลจากการประมวลผลจากแบบสอบถาม สรุปเป็นประเด็น แยกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศักยภาพของชายแดน ด้านสิงขร อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการพัฒนาเป็นจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาข้อมูลจากความต้องการของนักท่องเที่ยว

จากนั้นนำผลสรุปที่ได้มาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยรวมของการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนด้านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้วยเครื่องมือ SWOT เพื่อวิเคราะห์หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนด้านสิงขร

นำผลที่ได้มาสังเคราะห์เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ใช้เครื่องมือการกำหนดกลยุทธ์แบบ TOWS Matrix เพื่อหากลยุทธ์การพัฒนาเชิงรุก กลยุทธ์การพัฒนาเชิงป้องกัน กลยุทธ์การพัฒนาเชิงแก้ไข และกลยุทธ์การพัฒนาเชิงรับ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนด้านสิงขร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ต่อไป

5. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

5.1 ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ศักยภาพของชายแดน ด้านสิงขร อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการพัฒนาเป็นจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว ได้จากการสัมภาษณ์ การลงพื้นที่ และจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

“ด้านสิงขร” หรือมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “ช่องสันพราน” หรือ “ช่องสันพร้าว” เคยเป็นช่องทางผ่านในการเดินทัพทั้งทัพไทย และ ทัพพม่า (สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา) รวมทั้งเป็นเมืองหน้าด่านในสมัยกรุงศรีอยุธยา สำหรับป้องกันการบุกรุกของพม่าที่เดินทัพเข้ามาทางด้านสิงขร นอกจากนั้นยังเป็นเส้นทางคาบสมุทรที่ใช้ในการคมนาคมติดต่อค้าขาย เนื่องจากเป็นเส้นทางลัดระหว่างอ่าวไทยกับมหาสมุทรอินเดีย เป็นเส้นทางระหว่างทะเลอ่าวไทยที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผ่านช่องสิงขรและเมืองตะนาวศรีไปยังเมืองท่ามะริดบนฝั่งทะเลอันดามันที่ปากแม่น้ำตะนาวศรี ถือเป็นเส้นทางคมนาคมที่มีความสำคัญในทางการค้าระหว่างประเทศตะวันตกและประเทศตะวันออก โดยเฉพาะจีนและอินเดียมายาวนานนับพันปี

จากมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจร อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในวันที่ 27 มีนาคม 2558 มีมติเห็นชอบการเปิดจุดผ่อนปรนการค้าพิเศษด้านสิงขร ดำเนินการใน 3 ประเด็นเพิ่มเติมสำหรับผู้ผ่านแดนชาวเมียนมา คือ 1) เป็นพื้นที่อนุญาตในการเดินทางให้สามารถเดินทางได้ถึง อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) เอกสารที่ใช้ในการเดินทาง คือ หนังสือเดินทาง, บัตรผ่านแดน และบัตรผ่านแดนชั่วคราว และ 3) ระยะเวลาให้พำนักได้ 1 คืน

ด้านสิงขรเป็นสถานที่จำหน่ายสินค้าพื้นเมืองของไทยและเมียนมา สินค้าที่สำคัญได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ไม้ พันธ์ไม้ชนิดต่างๆ เครื่องประดับที่ทำจากหินและพลอยหลากชนิด มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยววันละ 500-1,000 คน การเชื่อมโยงพื้นที่กับเมียนมาผ่านทางด้านสิงขร ตามแนวชายแดนติดกับหมู่บ้านมุตอง ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่อยู่บนเชิงเขา อาชีพหลัก คือ ทำสวน ทำไร่ ค้าขาย สินค้าที่ส่งออกจากไทยไปหมู่บ้านมุตอง ได้แก่ อาหารกระป๋อง น้ำมันพืช และขนมขบเคี้ยว เป็นต้น

สำหรับการเชื่อมโยงการค้าและการท่องเที่ยวไปยังเมืองอื่นในเมียนมา ได้แก่ 1) มะริดซึ่งเป็นเมืองขนาดใหญ่ มีสภาพเป็นเกาะแก่งจำนวนมาก อยู่ห่างจากชายแดนไทยด้านด้านสิงขร ประมาณ 180 กิโลเมตร เมืองมะริดมีความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำเค็ม และทรัพยากรทางทะเลสูง เมืองตะนาวศรี เป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีประชากรอาศัยอยู่ค่อนข้างหนาแน่น 2) เมืองตะนาวศรี ห่างจากชายแดนไทยด้านด้านสิงขร ประมาณ 100 กิโลเมตร มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้ เป็นแหล่งสัตว์น้ำจืด และแร่ธาตุที่สำคัญ คือ ถ่านหิน (ลิกไนท์) และมีศักยภาพในการทำเกษตรกรรม

โอกาสเชื่อมโยงด้านการค้าชายแดนไทย-เมียนมามีแนวโน้มขยายตัว เช่น สินค้าวัสดุก่อสร้างมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากฝั่งเมียนมามีความเจริญมากขึ้น จึงต้องการวัสดุก่อสร้างมาสร้างบ้านเรือนเป็นจำนวนมาก การเชื่อมโยงสินค้าวัตถุดิบด้านการประมง จากเมืองมะริดที่มีเกาะถึง 800 เกาะสามารถนำเข้าผ่านช่องทางด่านสิงขร เพื่อเข้าสู่ภาคการในไทยหรือส่งเป็นวัตถุดิบสำหรับแปรรูป โดยผู้ประกอบการไทยมีความพร้อม ที่จะรับซื้อสินค้าต่างๆ ทั้งสินค้าประมงและสินค้าทางการเกษตรจากเมียนมา จึงมีผู้ประกอบการสินค้าอุปโภค บริโภค ลงทุนค้าขายผ่านช่องทางด่านสิงขรมากขึ้นเนื่องจากเป็นเส้นทางที่ใกล้กว่าการผ่านด่านชายแดนไทย-เมียนมาโดยใช้เส้นทางอื่น

สำหรับศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่นั่น ถ้ามีการเปิดด่านสิงขรเป็นด่านถาวร โดยจะได้ประโยชน์ในการเชื่อมโยงด่านท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างไทยและเมียนมา โดยเฉพาะการสร้างเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ ทั้งเส้นทางท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ในเส้นทางจากด่านสิงขรเชื่อมโยงไปยังตะนาวศรีและมะริด และเส้นทางท่องเที่ยวทางทะเลเชื่อมโยงอ่าวไทยกับทะเลอันดามัน เป็นการเชื่อมโยงจุดขายด้านทะเลของอ่าวไทยและหมู่เกาะมะริดที่มีหมู่เกาะกว่า 800 เกาะ และเป็นหมู่เกาะที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว และติดอันดับ 1 ใน 10 แหล่งดำน้ำที่สวยงามที่สุดในโลก ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนนักท่องเที่ยวระหว่าง 2 ประเทศทั้งนักท่องเที่ยวท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวจากนานาชาติได้เพิ่มขึ้น

และจะเป็นโอกาสทางการท่องเที่ยวของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเป็นช่องทางให้นักลงทุนไทยไปลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในเมียนมา เนื่องจากมะริดมีเพียงโรงแรมขนาดเล็ก ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว พร้อมขยายการลงทุนทั้งในฝั่งไทยและเมียนมา และขณะนี้มีนักลงทุนชาวไทยได้ลงทุนโรงแรมในมะริดแล้ว (เดชพล ฐิตยรักษ์, 2558)

ส่วนที่ 2 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวชายแดน ด่านสิงขร อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการแหล่งท่องเที่ยวดึงดูดใจนักท่องเที่ยว (ร้อยละ 54.8) มีการจัดการสิ่งปลูกสร้างที่กลมกลืนกับธรรมชาติ (ร้อยละ 47.1) มีป้ายสื่อความหมายที่ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว (ร้อยละ 44.9) มีการจัดการประจวบคีรีขันธ์โดยรอบแหล่งท่องเที่ยวให้สวยงาม (ร้อยละ 44.9) มีระบบรักษาความปลอดภัยที่มีมาตรฐาน (ร้อยละ 43.3) ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว (ร้อยละ 43.0) มีเจ้าหน้าที่/พนักงานให้บริการที่มีไมตรีจิต (ร้อยละ 42.4) มีพื้นที่สำหรับจอดรถเพียงพอ (ร้อยละ 41.8)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านการเดินทางและการเข้าถึง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการ ใน

ระดับมากทุกด้าน (ค่าเฉลี่ย = 3.74 , S.D. = 0.63) เรียงลำดับดังนี้ การเดินทางท่องเที่ยวที่มีความสะดวก (ร้อยละ 51.1) มีเส้นทาง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์อย่างเพียงพอ (ร้อยละ 49.5) มีป้ายบอกทางที่ชัดเจนไปยังแหล่งท่องเที่ยว (ร้อยละ 46.7) คุณภาพของการให้บริการการขนส่งสาธารณะ (ร้อยละ 43.7) มีผู้ประกอบการขนส่งหลายรายเป็นทางเลือกในการเดินทาง (ร้อยละ 42.7) สภาพของเส้นทางสู่แหล่งท่องเที่ยว (ร้อยละ 42.7) การเดินทางโดยรถสาธารณะภายในอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มีเพียงพอ (ร้อยละ 42.1)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อมและความสะดวกและที่พัก พบว่าตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการในระดับมากทุกด้าน (ค่าเฉลี่ย = 3.65, S.D. = 0.70) เรียงลำดับดังนี้ มีที่พักให้เลือกหลากหลายตามความต้องการ (ร้อยละ 43.3) ที่พักรับมีคุณภาพและมาตรฐานที่ดี (ร้อยละ 43.0) ราคาของที่พักมีความเหมาะสม (ร้อยละ 42.7) มีสาธารณูปโภค(ไฟฟ้า, น้ำประปา, โทรศัพท์) (ร้อยละ 42.4) ที่พักรับมีเพียงพอต่อความต้องการ (ร้อยละ 41.8) มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ร้านสะดวกซื้อ, ร้านค้าของที่ระลึก (ร้อยละ 39.9) สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีสภาพดีใช้งานได้ (ร้อยละ 39.3) คุณภาพของของอาหารที่ให้บริการ (ความสดใหม่/รสชาติ) (ร้อยละ 38.4) มีร้านอาหารเพียงพอต่อความต้องการ (ร้อยละ 38.4) ราคาของอาหารมีความเหมาะสม (ร้อยละ 38.1)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านกิจกรรมและนันทนาการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการในระดับมากทุกด้าน (ค่าเฉลี่ย = 3.65, S.D. = 0.77) เรียงลำดับดังนี้ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดำเนินการโดยชุมชน (ร้อยละ 42.7) รูปแบบของเทศกาลมีความหลากหลาย แปลกใหม่ น่าสนใจ (ร้อยละ 42.7) มีกิจกรรมที่เชิดชูเอกลักษณ์ของท้องถิ่น (ร้อยละ 41.8) มีการจัดเทศกาลที่เชิดชูและอนุรักษ์เอกลักษณ์ของท้องถิ่น (ร้อยละ 41.8) ช่วงเวลาในการจัดเทศกาลต่างๆ มีความเหมาะสม (ร้อยละ 41.5) รูปแบบของกิจกรรมการท่องเที่ยวมีความหลากหลาย (ร้อยละ 41.5) กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น (ร้อยละ 40.9) มีการจัดเทศกาลส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวจัดโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ร้อยละ 40.6) การจัดเทศกาลมีการประชาสัมพันธ์ที่ดี (ร้อยละ 37.8) กิจกรรมการท่องเที่ยวมีความน่าสนใจ แปลกใหม่ (ร้อยละ 36.8)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านแพ็คเกจจิ้งที่มีให้บริการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการในระดับปานกลางทุกด้าน (ค่าเฉลี่ย = 3.51 , S.D. = 0.79) เรียงลำดับดังนี้ มีช่องทางแนะนำเสนอแพ็คเกจจิ้งอย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 42.7) ราคาของแพ็คเกจจิ้งมีความเหมาะสม (ร้อยละ 41.8) แพ็คเกจจิ้ง

ท่องเที่ยวมีบริการที่ครบถ้วนตลอดการท่องเที่ยว (ร้อยละ 40.2) มีการจัดทำแพ็คเกจการท่องเที่ยวหลายรูปแบบ (ร้อยละ 39.6) มีช่องทางการนำเสนอแพ็คเกจที่หลากหลาย (ร้อยละ 39.3) มีการนำเสนอแพ็คเกจที่แปลกใหม่ น่าสนใจ (ร้อยละ 39.0) แพ็คเกจการท่องเที่ยวสามารถตอบสนองความต้องการ (ร้อยละ 39.0) มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์แพ็คเกจการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 39.0) การจัดแพ็คเกจร่วมกับบริการอื่นๆ เช่น บัตรเครดิต , โรงแรม (ร้อยละ 39.0) มีบริษัทนำเที่ยวหรือบริษัทตัวแทนการท่องเที่ยวที่จัดมาท่องเที่ยวอำเภอเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ให้เลือกหลายแห่ง (ร้อยละ 37.2) มีความสะดวกสบายในการจองและการชำระเงิน (ร้อยละ 36.5)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับด้านการให้บริการอื่นๆ ของแหล่งท่องเที่ยว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการในระดับปานกลางทุกด้าน (ค่าเฉลี่ย =3.44 , S.D. =0.92) เรียงลำดับดังนี้ มีตู้ ATM ให้บริการอย่างเพียงพอ (ร้อยละ 35.0) มีศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 33.4) ในแหล่งท่องเที่ยวมีบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย(WIFI)ฟรี (ร้อยละ 33.1) มีสถานพยาบาลใกล้แหล่งท่องเที่ยว (ร้อยละ 33.1) มีเจ้าหน้าที่ตำรวจเพียงพอให้บริการแก่นักท่องเที่ยว (ร้อยละ 33.1) มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว (ร้อยละ 33.1) มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นให้บริการ ณ แหล่งท่องเที่ยว (ร้อยละ 32.2) ชุมชนท้องถิ่นมีความเป็นมิตร และพร้อมให้ความช่วยเหลือ (ร้อยละ 31.3)

5.2 การอภิปรายผล

การอภิปรายผลที่ได้จากการวิจัยใช้การวิเคราะห์ SWOT สามารถอภิปรายผลในประเด็นที่เป็นจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนด่านสิงขรได้ดังนี้

จุดแข็ง (S: Strengths)

- 1) ด้าน สิงขรตั้งอยู่ใกล้ตัวอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ระยะทาง 22 กม. ได้เปรียบในด้านการเดินทางเข้าถึง
- 2) เส้นทางเดินทางไปยังด่านสิงขรมีความสะดวกมีถนน 4 เลนทำให้การจราจรมีความคล่องตัวสูง
- 3) มีป้ายบอกทางชัดเจนจากถนนเพชรเกษมไปยังด่านสิงขร
- 4) เป็นประตูจากกรุงเทพฯ ไปสู่ภาคใต้สามารถเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว การค้า การลงทุน ไปยังจังหวัดอื่น
- 5) เป็นด่านเก่าแก่ มีชื่อเสียงมายาวนาน มีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อันควรค่าแก่การศึกษา
- 6) ลักษณะทางกายภาพทางภูมิศาสตร์ที่ได้เปรียบของด่านสิงขรเป็นภูเขา มีความเป็นธรรมชาติ สามารถเชื่อมโยงในมิติของการท่องเที่ยว

7) สามารถจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง เขาช่องกระจกอ่าวน้อย ได้ภายใน 1 วัน

8) ด้านสิ่งขรุขระอยู่ใกล้ท่าเรือน้ำลึกอำเภอบางสะพาน ประมาณ 99 ก.ม. สะดวกสำหรับเส้นทางขนส่งไปยังภาคใต้และจังหวัดอื่นใกล้เคียง

9) มีสถานพยาบาลบริเวณใกล้เคียงด่านสิงขร ห่างประมาณ 6 กม.

จุดอ่อน (W: Weaknesses)

- 1) พื้นที่มีจำกัด เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของกรมป่าไม้ จึงทำให้ดำเนินกิจกรรมได้ยากติดขัดด้วยระเบียบราชการ
 - 2) ยังไม่มีศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวขาดความเชื่อมั่น
 - 3) บุคลากรทางการท่องเที่ยวยังไม่เพียงพอ และไม่มียุทธศาสตร์ท้องถิ่น
 - 4) สินค้าที่นำมาขายบริเวณตลาดการค้าชายแดนด่านสิงขร ส่วนใหญ่เป็นสินค้ามาจากถิ่นอื่น
 - 5) ยังไม่มีสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของด่านสิงขรที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาซื้อซ้ำ
 - 6) ขาดการจัดระเบียบทางการค้า
 - 7) ขาดการจัดระเบียบด้านสถานที่ เช่นการจอดรถ
 - 8) สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร้านอาหาร ที่พัก และร้านขายของที่ระลึก ยังมีไม่เพียงพอ
 - 9) ขาดคุณภาพในการบริการ ทั้งเรื่องร้านอาหาร ที่พัก และร้านขายของที่ระลึก
 - 10) บริเวณด่านสิงขรไม่มีธนาคาร หรือ ตู้เอทีเอ็ม
- โอกาส (O: Opportunities)
- 1) รัฐมีนโยบายเปิดเป็นด่านถาวรทำให้ชาวต่างชาติสามารถเดินทางผ่านด่านสิงขรและทำการตรวจลงตราได้
 - 3) เส้นทางคมนาคมที่หน่วยงานภาครัฐของไทยกำลังดำเนินการทั้งสร้างถนน 4 เลน และทำ Overpass เพื่อเข้าด่านสิงขร จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านการค้าชายแดน และการท่องเที่ยว
 - 4) ทางกรมพม่ากำลังดำเนินการสร้างถนนจากมะริดมายังด่านสิงขร คาดว่าจะเสร็จในปี 2560
 - 5) เมื่อถนนจากมะริดมายังด่านสิงขรสร้างเสร็จ จะเป็นเส้นทาง Logistics จากเมืองมะริดของพม่า ผ่านด่านสิงขรไปยังเมืองปลายทางทั้งสมุทรสาคร กรุงเทพฯ และจังหวัดทางภาคใต้ อื่นๆ ซึ่งจะช่วยย่นระยะทาง
 - 6) หมู่บ้านมุตองของพม่าที่ตั้งอยู่ติดชายแดนด่านสิงขร ไม่มีปัญหาชนกลุ่มน้อยทำให้โอกาสในด้านการท่องเที่ยว การค้า และการลงทุน เจริญเติบโตสูงขึ้น
 - 7) มีหน่วยงานราชการดูแลรักษาความปลอดภัย ในเส้นทางไปด่านสิงขร

อุปสรรค (T: Treats)

- 1) ปัญหาการปักปันเขตแดนระหว่างไทยกับพม่า ยังอยู่ระหว่างการเจรจาของรัฐทั้ง 2 ฝ่าย
- 2) ปัญหาด้านความมั่นคงเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งในการเปิดเป็นด่านถาวร
- 3) พื้นที่ของด่านสิงขรเป็นของกรมป่าไม้ หากจะขยายพื้นที่ต้องได้รับความยินยอม
- 4) บริเวณที่ตั้งของด่านสิงขรยังไม่มีความพร้อม CIQ ซึ่งเป็นอาคารส่วนบริการด่านศุลกากรและตรวจคนเข้าเมือง
- 5) ขณะนี้ด่านสิงขรเป็นจุดผ่อนปรนพิเศษเข้าออกได้เฉพาะชาวไทยและชาวพม่า
- 6) ชาวเมียนมาที่เดินทางผ่านด่านสิงขรสามารถเข้ามาพำนักได้เพียง 3 วัน และจำกัดให้อยู่ได้เฉพาะ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 7) นักท่องเที่ยวต่างชาติไม่สามารถตรวจลงตราวีซ่าที่ด่านสิงขรในขณะนี้ได้
- 8) ความร่วมมือในการเปิดเป็นด่านถาวรต้องขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวชายแดนด่านสิงขรอยู่ในระดับที่ 2 ระยะพัฒนา เนื่องจากมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและการเข้าถึงจนมีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยว มีการเข้ามาลงทุนด้านการท่องเที่ยวของภาครัฐและภาคเอกชน มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารถึงนักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวต่างถิ่นรู้จักและบอกต่อ แหล่งท่องเที่ยวมีการปรับปรุงกิจกรรมและบริการทางการท่องเที่ยวบ้างแล้ว

อย่างไรก็ดีจากการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยวด้วยเครื่องมือ SWOT สามารถเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวระดับที่ 2 ระยะพัฒนาด้วยการใช้เครื่องมือ TOWS Matrix และได้ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 กลยุทธ์เชิงรุกในการพัฒนาการท่องเที่ยวด่านสิงขร

กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
S1O1 ด่านสิงขรตั้งอยู่ใกล้ตัวอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประมาณ 20 กิโลเมตร และมีนโยบายเปิดเป็นด่านถาวรทำให้ชาวต่างชาติสามารถเดินทางผ่านด่านสิงขรและทำการตรวจลงตราวีซ่าได้	เป็นเรื่องที่รัฐควรเห็นความสำคัญในการเร่งรัดเปิดด่านสิงขรเป็นด่านถาวรเพื่อให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่มากขึ้น ทั้งยังทำให้การค้าบริเวณชายแดนขยายตัว ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น

กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
S2O3 เส้นทางเดินทางไปยังด่านสิงขรมีความสะดวก มีถนน 4 เลน และเส้นทางคมนาคมที่หน่วยงานภาครัฐของไทยกำลังดำเนินการทั้งสร้างถนน 4 เลน และทำ Overpass เพื่อเข้าด่านสิงขร จะก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย	ภาครัฐควรสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะหน่วยงานในระดับท้องถิ่น เพื่อให้ความใส่ใจในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น จัดทำถนนปลอดภัย มีการปลูกต้นไม้ข้างทางเพื่อความร่มรื่นงดงาม มีป้ายบอกทางที่ชัดเจนไปยังแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เป็นต้น
S2O4 เส้นทางเดินทางไปยังด่านสิงขรมีความสะดวก กำลังดำเนินการสร้างถนนจากมะริดมายังด่านสิงขร คาดว่าจะเสร็จในปี 2560	สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐของทั้ง 2 ประเทศ มีการร่างข้อตกลงที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางด้านการท่องเที่ยว และด้านการค้ากับทั้งสองประเทศ รวมถึงมีความร่วมมือที่ก่อให้เกิดเส้นทางขนส่งเพื่อกระจายสินค้าจากด่านสิงขรไปยังเมืองมะริดของพม่า และยังเป็นประตูการค้าไปยังภาคใต้และจังหวัดอื่น ๆ อีกด้วย
S3O7 มีป้ายบอกทางชัดเจน มีการจัด Zoning บริเวณหน้าด่านให้คงความเป็นธรรมชาติจะสร้างความเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของด่านสิงขร	ภาครัฐควรสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนโดยเฉพาะชุมชน เพื่อหาเอกลักษณ์ของด่านสิงขร และช่วยกันเผยแพร่ผ่านกิจกรรมต่างๆ ทั้งกิจกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิต เพื่อให้เกิดการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
S7O5 ด่านสิงขรอยู่ใกล้ท่าเรือน้ำลึก อำเภอบางสะพาน ประมาณ 99 ก.ม. และถ้าถนน	ภาครัฐควรสนับสนุนและสร้างความร่วมมือเพื่อให้มีถนนมาสร้างถนนได้สำเร็จ อันจะ

กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
จากมะริดมายังด่านสิงขรสร้างเสร็จ จะเป็นเส้นทาง Logistics จากเมืองมะริดของพม่า ผ่านด่านสิงขรไปยังเมืองปลายทาง ทั้งสมุทรสาคร กรุงเทพฯ และจังหวัดทางภาคใต้อื่นๆ ซึ่งจะช่วยย่นระยะทาง	ก่อให้เกิดประโยชน์ทางด้าน การค้า อุตสาหกรรม การลงทุน และการท่องเที่ยว

นอกจากกลยุทธ์เชิงรุกแล้ว ยังมีกลยุทธ์เชิงรับ ซึ่งนำเสนอในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 กลยุทธ์เชิงรับในการพัฒนาการท่องเที่ยวด่านสิงขร

กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
W1T3 พื้นที่ที่มีจำกัด เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของกรมป่าไม้ จึงทำให้ดำเนินกิจกรรมได้ยาก และพื้นที่ของด่านสิงขรเป็นของกรมป่าไม้ หากจะขยายพื้นที่ต้องได้รับความยินยอม	หน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น เช่น อบต.ควรมีการประสานงานกับกรมป่าไม้ และระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของพื้นที่เพื่อขออนุญาตใช้พื้นที่ในการดำเนินกิจกรรมที่ด่านสิงขรให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง รวมถึงดึงชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
W2T7 ยังไม่มีศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวต่างชาติไม่สามารถตรวจลงตราวีซ่าที่ด่านสิงขรในขณะนี้ได้	อบต. และด่านสิงขรควรประสานงานกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความมั่นใจให้นักท่องเที่ยวเมื่อเดินทางมาเที่ยวด่านสิงขร จะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกปลอดภัย และถ้ามีเหตุการณ์ใดๆ เกิดขึ้น จะมีหน่วยงานที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวได้ตลอดเวลา

กลยุทธ์เชิงรุกและเชิงรับเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนา ซึ่งควรมีการเร่งรัดให้มีการดำเนินเพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม ภาครัฐและเอกชน และกลยุทธ์เชิงรุกก็ยังสามารถนำมาใช้ในบางสถานการณ์เพื่อให้สามารถเปลี่ยนอุปสรรคเป็นโอกาสได้ จึงนำเสนอกลยุทธ์เชิงป้องกันและกลยุทธ์เชิงแก้ไขไว้ในตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 กลยุทธ์เชิงป้องกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวด่านสิงขร

กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
S1T1 ด่านสิงขรตั้งอยู่ใกล้ตัวอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประมาณ 20 กม. และปัญหาการปักปันเขตแดนระหว่างไทยกับพม่า ยังอยู่ระหว่างการเจรจาของรัฐทั้ง 2 ฝ่าย	กระทรวงการต่างประเทศควรสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐ ทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อเจรจาให้ด่านสิงขรเปิดเป็นด่านถาวร เพื่อประโยชน์ทางการค้าชายแดน เสริมสร้างศักยภาพในการลงทุนของต่างชาติ รวมถึงด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็จะได้ประโยชน์เช่นเดียวกัน
S8T7 มีหน่วยงานราชการดูแลรักษาความปลอดภัย ในเส้นทางไปด่านสิงขรแต่ นักท่องเที่ยวต่างชาติไม่สามารถตรวจลงตราวีซ่าที่ด่านสิงขรในขณะนี้ได้	มีตำรวจตระเวนชายแดน มีหน่วยงานเฉพาะกิจ จงอางศึก, มีจุดตรวจของ สภต.คลองวาฬ ให้การดูแลในเรื่องรักษาความปลอดภัย ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจในความปลอดภัยเมื่อมาเที่ยวด่านสิงขร ซึ่งจะทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกิดความเจริญเติบโตขึ้น

จะเห็นได้ว่ากลยุทธ์เชิงป้องกันเป็นกลยุทธ์ที่ต้องอาศัยนโยบายภาครัฐในทุกระดับ โดยเฉพาะในระดับประเทศในการสนับสนุน จึงทำให้เกิดขึ้นได้ยาก

ตารางที่ 4 กลยุทธ์เชิงแก้ไขในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสิงขร

กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy)	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
W9O3 ขาดคุณภาพในการบริการ ทั้งเรื่องร้านอาหาร ที่พัก และร้านขายของที่ระลึก มีเส้นทางคมนาคมที่หน่วยงานภาครัฐของไทยกำลังดำเนินการทั้งสร้างถนน 4 เลน และทำ Overpass เพื่อเข้าด้านสิงขร จะก่อให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย	อบต.อาจให้ความรู้ให้คำแนะนำกับเจ้าของร้านค้า ผู้ประกอบการต่างๆ เพื่อเพิ่มคุณภาพในการบริการ ทั้งในเรื่องของที่พัก ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึก และเมื่อทำได้ อย่างมีคุณภาพแล้ว นักท่องเที่ยวจะเกิดความพึงพอใจ มีการบอกต่อ และกลับมาใช้บริการอีก
W10O1 บริเวณด้านสิงขรไม่มีธนาคาร หรือ ตู้เอทีเอ็ม และมีนโยบายเปิดเป็นด่านถาวรทำให้ชาวต่างชาติสามารถเดินทางผ่านด้านสิงขรและทำการตรวจลงตราได้	ธนาคารแห่งประเทศไทยควรพิจารณาจัดตั้งธนาคาร หรือ ตู้เอทีเอ็ม เพื่อรองรับความต้องการของชาวบ้าน ชุมชน นักท่องเที่ยว หรือผู้มาเยือน และเมื่อทุกฝ่ายเกิดความสะดวกในการมีธนาคาร จะทำให้เกิดประโยชน์ทางการค้า การลงทุน เพิ่มขึ้นด้วย

กลยุทธ์เชิงแก้ไขเป็นกลยุทธ์ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน จึงจะสามารถดำเนินการได้

นอกจากกลยุทธ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแล้ว ในการทำการวิจัยในระยะต่อไป ควรมีการเสนอกิจกรรมในการจัดการ เพื่อให้การท่องเที่ยวเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน ณ จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว

7. เอกสารอ้างอิง

- Buhalis, D. (2000). "Marketing the Competitive Destination of the Future". *Tourism Management* 21(1), 97-116.
- Butler, W. (2006). *Aspects of Tourism: The Tourism Area Life Cycle Vol.2 Conceptual and Theoretical Issues*. Clevedon: Cromwell Press.
- Cooper, J., and others. (2005). *Tourism: Principles and Practice*. 3rd ed. Harlow: Pearson Education Ltd.
- Cresswell, J.W. (2015). *A Concise Introduction to Mix Methods Research*. Los Angeles: SAGE
- Chantouch Wannathanom. (2009). *Tourism Industry*. Retrieved March, 15, 2016
From <http://www.tourismatbuic.wordpress.com>
- Prachyakorn Chaiyakot. (2014). *Tourism city cross border Thai Malaysia – gateway to AEC*. Retrieved March, 15, 2016 From <http://www.etatjournal.com>
- Nisa Chatchakul. (2007). *Tourism Industry*. Chulalongkorn University publisher, Bangkok.
- Office of the Permanent Secretary for Interior. (2007). *Border Trade*. Retrieved March, 20, 2016.
From <http://www.jpp.moi.go.th>
- Techapol Thitayarasa. (2015). *Opportunity trade investment and tourism of Dan Singkhon*. Retrieved March, 10, 2016. From <http://www.jpp.moi.go.th/media/Files/4.pdf>
- Chaiwat Junphitak. (2013). *Analysis environment of marketing business*. Retrieved March, 2016. From [http://www.ditp.go.th/content_attach/85283/85283 .pdf](http://www.ditp.go.th/content_attach/85283/85283.pdf)

8.ภาคผนวก

รูปภาพการสัมภาษณ์เชิงลึก

